

Stockholm den 7 juni 2019

R-2019/0667

Till Justitiedepartementet

Ju2019/00209/L5

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 7 mars 2019 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i vissa delar ingen erinran mot promemorians förslag. I andra delar anser dock Advokatsamfundet att förslagen inte är tillräckligt väl underbyggda respektive kan ifrågasättas utifrån redan befintlig lagstiftning. Advokatsamfundet vill särskilt framhålla följande.

Synpunkter

Allmänt

Såsom påtalats av Advokatsamfundet i ett otal tidigare remissyttranden måste förslag som innebär nykriminalisering eller straffskärpningar alltid vara väl underbyggda och ha analyserats nogsamt utifrån nödvändighet, effektivitet och proportionalitet.

Advokatsamfundet delar bedömningen i promemorian att en reglering av systematiska stölder och hälerier genom införande av en ny brottskonstruktion som skulle tillåta sammanläggning av flera stölder respektive hälerier till ett samlingsbrott *inte* bör införas av skäl som framförs i promemorian.

Nya straffbestämmelser

Gällande förslaget med nya straffbestämmelser för grov systematisk stöld och grovt systematiskt häleri, anges syftet med reformeringen vara att straffa vissa fall av organiserade tillgreppsbrott hårdare. Med beaktande av den allvarliga integritetskränkning det innebär för den enskilde som drabbas av inbrott i sitt hem, anser Advokatsamfundet att det i och för sig finns skäl att överväga en straffskärpning av tillgreppsbrott som sker genom inbrott i bostäder i förhållande till andra stölder. Såsom förslaget är utformat och med hänvisning till de uttalanden kring tillämpningen som görs i promemorian, finns dock

anledning att befara en rad tillämpningsproblem vad gäller kategoriseringen. Enligt förslaget i promemorian är tanken att ett antal olika omständigheter ska kunna beaktas särskilt för att bedöma om gärningen kan anses ha varit av ett systematiskt slag. Med tanke på de skiftande och vitt skilda situationer, både såvitt gäller faktiska förhållanden som typer av gärningspersoner, som kan tänkas bli föremål för prövning när det gäller stöldbrott, bedömer Advokatsamfundet att förslaget i denna del därför kan förväntas medföra uppenbara tillämpningsproblem i fråga om vad som är att anse som systematiskt eller inte. Särskilda problem kan förutses när, som det är tänkt, även ett enstaka brott ska kunna bedömas som systematiskt utan att det behöver ske någon upprepning.

Nytt brott – inbrottsstöld

Advokatsamfundet har ingen erinran mot förslaget om att införa ett nytt brott benämnt inbrottsstöld. Förslaget, som innebär en markering av synen på allvaret i den typen av gärningar, samtidigt som det undviks att generellt höja straffskalan för grov stöld, bedöms vara ändamålsenlig (se även ovan). Advokatsamfundet vill dock i detta sammanhang peka på att möjligheten att döma till strängare påföljd vid inbrottsstölder i hem än vid andra typer av tillgreppsbrott redan finns inom ramen för gällande lagstiftning och torde även, såvitt Advokatsamfundet känner till, också tillämpas av domstolarna vid fall av särskilt tydlig integritetskränkning. Mot denna bakgrund kan därför behovet av ny lagstiftning i den riktning som föreslås i och för sig ifrågasättas.

Kriminalisering av förstadier till häleri

Advokatsamfundet delar på de i promemorian anförda skälen bedömningen att det saknas skäl att kriminalisera förstadier till häleri. Någon sådan lagändring bör därmed inte ske.

Tillträdesförbudet

Advokatsamfundet anser i fråga om införande av ett tillträdesförbud, i likhet med vad som anføres i promemorian, att någon lagändring som möjliggör tillträdesförbud till butiker, simhallar och andra liknande platser dit allmänheten har tillträde inte bör införas. Det skulle utgöra en alltför stor och oproportionerlig inskränkning i fråga om den grundlagsskyddade rörelsefriheten att inför ett straffsanktionerat tillträdesförbud på sätt och platser som anvisats i uppdraget.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg/

genom Maria Billing